

Innst. 225 S

(2015–2016)

Innstilling til Stortinget fra justiskomiteen

Prop. 54 S (2015–2016)

Innstilling fra justiskomiteen om Samtykke til 1) inngåelse av avtale mellom EU og Island og Norge om anvendelse av visse bestemmelser i rådsbeslutning 2008/615/JIS og rådsbeslutning 2008/616/JIS av 26. november 2009, 2) inngåelse av avtale mellom Norge og USA om styrket samarbeid om forebygging og bekjempelse av alvorlig kriminalitet av 8. mai 2012

Til Stortinget

Sammendrag

Regjeringen legger i proposisjonen fram forslag om samtykke til inngåelse av to avtaler om politisamarbeid med henholdsvis EU og USA. Etersom avtalene regulerer samme område, fremmes de for Stortinget i samme proposisjon.

Avtalen mellom EU og Island og Norge om anvendelse av visse bestemmelser i rådsbeslutning 2008/615/JIS om en intensivering av det grenseoverskridende samarbeidet, særlig ved bekjempelse av terrorisme og grenseoverskridende kriminalitet, og rådsbeslutning 2008/616/JIS om gjennomføring av beslutning 2008/615/JIS (heretter Prüm-avtalen), ble undertegnet av Norge 26. november 2009 i Stockholm.

Avtalen mellom Norge og USA om styrket samarbeid om forebygging og bekjempelse av alvorlig kriminalitet (heretter PCSC-avtalen) ble undertegnet 8. mai 2012.

Prüm-avtalen innebærer norsk tilslutning til mes-teparten av EUs regelverk i de såkalte Prüm-beslutningene, mens PCSC-avtalen inneholder en egen regulering av hvordan samarbeidet mellom Norge og USA skal foregå.

Begge avtalene omhandler blant annet direkte søketilgang for partenes politimyndigheter i referansedata fra hverandres DNA- og fingeravtrykkregistre for kriminalitetsbekjempelse. Avtalene inneholder også bestemmelser om annen informasjonsutveksling mellom partenes politimyndigheter. Prüm-avtalen legger i tillegg opp til tilgang til direkte søk i hverandres motorvognregistre, og bestemmelser om annen bistand mellom politimyndighetene.

Prüm-avtalen krever lovendring. Gjennomføringen av avtalene vil også kreve bevilgninger fra Stortinget. Begge avtalene må anses å være av særlig stor viktighet slik at Stortingets samtykke til inngåelse er nødvendig etter Grunnloven § 26 andre ledd.

Kriminalitetsbekjempelse kan i dag ikke drives effektivt på nasjonal basis. Inngåelse av Prüm-avtalen og PCSC-avtalen vil ifølge departementet føre til en mer effektiv kriminalitetsbekjempelse samtidig som retten til personvern blir ivaretatt.

Justis- og beredskapsdepartementet tilrår derfor inngåelse av Prüm-avtalen av 26. november 2009 og PCSC-avtalen av 8. mai 2012. Utenriksdepartementet slutter seg til dette.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Kari Henriksen, lederen Hadia Tajik og Lene Vågslid, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Hårek Elvenes, Peter Christian Frølich og Anders B. Werp, fra Fremskrittspartiet, Jan Arild Ellingsen og Ulf Leirstein, fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, og fra Senterpartiet, Jenny Klinge, viser til at Norge i 2008 tok initia-

tiv til at det ble åpnet forhandlinger om norsk tilknytning til Prüm-beslutningene.

Komiteen viser videre til at for at avtalen skal tre i kraft, følger det av Prüm-avtalen at avtalepartene skal underrette hverandre om at de har fullført de prosedyrer som kreves for å samtykke til å være bundet av avtalen. Videre følger det at avtalen vil tre i kraft mellom EU og Norge den første dagen i den tredje måneden etter at generalsekretæren i EUs råd har fastslått at alle formelle krav til samtykke fra eller på vegne av EU og Norge til å være bundet av avtalen, er oppfylt.

Komiteen viser til at formålet med Prüm-beslutningene er å intensivere det grenseoverskridende samarbeidet, særlig ved utveksling av informasjon mellom myndigheter som er ansvarlige for å forebygge og etterforske straffbare handlinger.

Komiteen viser til proposisjonen hvor det står at det må antas at Prüm-beslutningene vil få stadig økende betydning for politisamarbeidet i Europa. Dersom Norge har dårligere samarbeidsformer enn andre Schengen-stater, kan det føre til at Norge blir et mer attraktivt land for kriminelle å operere i eller ut fra.

Komiteen viser til at USA, som en del av sitt visumfrihetsprogram, krever at alle stater som ønsker å delta i dette programmet, inngår en PCSC-avtale om styrket samarbeid om forebygging og bekjempelse av alvorlig kriminalitet.

Komiteen viser til at PCSC-avtalen mellom Norge og USA ble fremforhandlet høsten 2011 og vinteren 2012. Avtalen ble undertegnet i mai 2012.

Komiteen viser til at PCSC-avtalen innebærer at Norge og USA, gjennom nasjonale kontaktpunkt, kan foreta automatiserte søk i referansedata fra visse

registre for fingeravtrykk og DNA hos den annen part.

Komiteen viser til at avtalen inneholder en rekke bestemmelser om vern av personopplysninger og informasjonssikkerhet.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Justiskomiteen sendte utkast til innstilling til utenriks- og forsvarskomiteen til uttalelse 15. mars 2016. Utenriks- og forsvarskomiteen opplyste i brev 30. mars 2016 at den sluttet seg til justiskomiteens utkast til innstilling og ikke hadde ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og ber Stortinget gjøre slikt

v e d t a k :

I

Stortinget samtykker i inngåelse av avtale mellom EU og Island og Norge om anvendelse av visse bestemmelser i rådsbeslutning 2008/615/JIS og rådsbeslutning 2008/616/JIS av 26. november 2009.

II

Stortinget samtykker i inngåelse av avtale mellom Norge og USA om styrket samarbeid om forebygging og bekjempelse av alvorlig kriminalitet av 8. mai 2012.

Oslo, i justiskomiteen, den 7. april 2016

Hadia Tajik

leder

Margunn Ebbesen

ordfører